

CUI 13855213
RO87BRDE130SV08210281300
www.anpro.ro

Asociația Profesorilor de Limbă și Literatură Română „Ioana Em. Petrescu” (ANPRO) anunță
SIMPOZIONUL NAȚIONAL DE DIDACTICA LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE
Ediția a XXII-a
LITERAȚIA
27-29 octombrie 2023
Cluj-Napoca
Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Calea Dorobanților 104

Obiective:

1. Un obiectiv de calificare care vizează circumscrierea și analizarea problematicii prin raportare la programe și manuale, programe de evaluare națională și bacalaureat, auxiliare, obiectiv realizat din perspectivă sistemică.
2. Un obiectiv practic ce urmărește conturarea câtorva soluții concrete prin care se pot dezvolta competențele de literație. Toate acestea trebuie supuse reflecției cu scopul de a conștientiza ce se pierde când ceva se câștigă și care sunt perspectivele strategiilor de predare a românei.
3. Un obiectiv relațional ce intenționează crearea unui spațiu comun de reflecție, destinat să realizeze legături viabile între participanți și noi posibilități de colaborări profesionale.

Ca la precedentele ediții, contribuția participanților se poate concretiza în conferințe, comunicări, discuții tematice în grup, postere, participarea la dezbateri, mese rotunde și lansări de carte.

Vă rugăm și de data aceasta să considerați simpozionul național un moment destinat formării continue. În acest sens, organizatorii așteaptă o participare activă pe parcursul întregului program.

Având în vedere tema și scopul comune, sunt invitați să participe profesori de limba și literatura română, studenți și masteranzi de la facultățile de profil, didacticieni, specialiști în domeniu, autori de programe sau de manuale, membri sau colaboratori ai CNPEE, inspecții de specialitate, decidenți din minister.

Motivație și context

În 2011, ANPRO aducea în atenția profesorilor de Limbă și literatura română conceptul de literație și realiza un simpozion care a propus primele clarificări conceptuale și experiențe didactice, dar și microcercetări asupra manualelor și auxiliarelor, precum și discuții referitoare la programe de formare, la relația dintre literație și metacogniție și la implicarea profesorilor de alte discipline în formarea acestei competențe.

Literația este un concept cu o tradiție de peste 40 de ani, care de-a lungul timpului a primit numeroase definiții și nuanțări, influențate în ultima perioadă de testările PIRLS și PISA. Documentele UNESCO, UE sau Legea educației (din 2023) pun în prim-plan competența de literație, tradusă, în același timp, prin structura „alfabetizare funcțională”, precum și prin „competența de citire, scriere și înțelegere a mesajului”.

Fiind conștienți de amploarea conceptului de literație, de numeroasele deschideri pe care le-a avut în ultima perioadă, discutând astăzi despre literație disciplinară, multiliterație, literație critică, literație media, literație digitală, literație informațională, literație financiară, literație AI etc., în 2023 reluăm discuția și încercăm să ne focalizăm pe domeniul limbii și comunicării, și, în special, pe disciplinele Limbă și literatura română și Limbă și comunicare (pentru primar). Ne dorim să întreprindem un demers coerent care interoghează complexitatea conceptului de literație și a definițiilor de lucru, strategiile și metodele de intervenție, evaluarea pe diferite niveluri și descriptorii în formarea competenței, relația dintre literație și curriculumul limbii materne, dar și prezentarea cercetărilor teoretice și empirice realizate atât în context național, cât și internațional.

De asemenea, ne interesează modul în care strategiile, modelele și concluziile din diferite programe realizate ne pot sprijini în crearea unor activități didactice care să conducă la formarea competenței. În plus, vom încerca să analizăm impactul pe care îl are includerea unor aspecte de literație în curriculumul de primar și de gimnaziu și posibilitatea continuării lor în programele de liceu. Ne îndreptăm atenția și spre analiza modului în care se realizează

evaluarea din perspectiva acestei competențe, din perspectiva riscurilor și oportunităților integrării competenței în cadrul limbii materne și a relației dintre dimensiunea lingvistică și citire în funcție de vârstele elevilor. Nu în ultimul rând, este un moment optim să observăm abordarea literaturii de-a lungul ciclurilor de școlaritate prin raportarea la procesele cognitive și la dimensiunea afectivă, estetică și culturală a acesteia.

Direcții

- Clarificări conceptuale: literație și/sau alfabetizare funcțională; literație vs. lectură; multiliterație vs. literație disciplinară, literație digitală vs. literație AI etc.
- Relația dintre literație și curriculumul în domeniul „limbă și comunicare”, dintre literație și evaluare (inclusiv rolul evaluărilor standardizate, al modelului psihometric de tip PISA și PIRLS și necesitatea unor evaluări normative).
- Strategii de formare a competenței de literație în funcție de vârsta elevilor: literația emergentă, literația la școala primară, literația la adolescenți etc.
- Factori care contribuie la dezvoltarea alfabetizării funcționale și care explică gradul de alfabetizare (absenteismul, statutul socio-economic, inteligența, ortografia transparentă, bilingvismul etc.).
- Direcții de studiu/ cercetare care sprijină reducerea analfabetismului funcțional prin raportarea la procese cognitive, la diverse tipuri de texte, la elevii cu disfuncționalități cognitive sau la educația timpurie.

Argumente

1. Simpozionul va răspunde unor întrebări legate de problematica alfabetizării funcționale în cadrul studiului limbii și literaturii române, care vor fi corelate cu direcțiile propuse.
2. Imprecizia conceptului de literație și de alfabetizare funcțională.
3. Abordarea coerentă a acestei competențe de-a lungul școlarității în domeniul limbii și comunicării.
4. Introducerea în Legea educației (2023) a unor evaluări și competențe care vizează domeniul literației.

Se recomandă ca participanții:

- să propună secvențe aplicate pe texte diverse, fie pentru preșcolar și primar, fie pentru gimnaziu, fie pentru liceu;
- să evidențieze multitudinea și diversitatea strategiilor și abordărilor din domeniul literației;
- să analizeze, pe diferite niveluri de vârstă, factorii care contribuie la dezvoltarea competenței de literație.

Alte informații

Pentru încadrarea conceptului propunem ca sprijin următoarele publicații:

- Cabell, Sonia Q., Neuman, Susan B., Terry, Nicole Patton (ed.), *Handbook on the Science of Early Literacy*, The Guilford Press, New York, London, 2023;
- DeVries, Beverly A., *Literacy assessment & intervention for classroom teachers*, Routledge, 2023 (ediția a VI-a);
- Hulme, Charles, Snowling, Margaret J., *Developmental Disorders of Language Learning and Cognition*, Chichester: Wiley, 2009;
- Onojescu, Monica, Pamfil, Alina (coord.), *Literația: cadre conceptuale și rezolvări didactice: simpozionul național de didactică a limbii și literaturii române: ediția a XII-a Cluj Napoca, 2011*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2012;
- Morrow, Lesely Mandel, Gambrell, Linda B., *Beste Practices in Literacy Instruction*, Guilford Press, 2018 (ediția a VI-a);
- Snowling, Margaret J., Hulme, Charles, Nation, Kate, *The Science of Reading: A Handbook*, John Wiley & Sons Ltd., 2022;
- ****Perspective*. Revista de didactica limbii și literaturii române, Nr. 1 (24)/ 2012 etc.
- *** *Consilierul de lectură*.

Având în vedere specificul temei, așteptăm ca participanții să contribuie prin toate tipurile de activități: comunicări, care vor fi incluse în grupuri de discuții (fiecare lucrare va fi prezentată în cel mult 15 minute), ateliere de 50 de minute sau postere.

Termenul pentru înscrieri: 1 octombrie 2023.

Confirmarea participării de către consiliul științific ANPRO: 10 octombrie 2023.

Organizatorii